

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 30 marca 2023 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 9 marca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 3, w art. 76a w § 2 wyrazy „zatrudnionych asystentów rodziny” zastępuje się wyrazami „asystentów rodziny wraz z danymi kontaktowymi”;
- 2) w art. 1 w pkt 3, w art. 76a dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli oskarżony lub jego rodzina ma już asystenta rodziny przydzielonego na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w § 2, albo oskarżony ma asystenta rodziny wyznaczonego w innym postępowaniu, przewodniczący wyznacza tego asystenta rodziny, chyba że dobro oskarżonego albo konieczność ochrony jego praw lub interesów przemawia za wyznaczeniem innego asystenta rodziny.”;
- 3) w art. 6 w ust. 1 po wyrazie „niezakończonych” dodaje się wyrazy „na podstawie ustaw zmienianych w art. 1 i art. 3”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 30 marca 2023 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 3 poprawki.

Poprawka nr 1 ma na celu ujednoczenie treści przepisów odnoszących się do kwestii przekazania przewodniczącemu składu orzekającego listy asystentów rodziny oraz usunięcie w jednym z tych przepisów zbędnego wyrazu.

Senat dostrzega, że przepisy dodawane w Kodeksie postępowania karnego (w art. 1 w pkt 3) oraz w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w art. 5 w pkt 2) nie są ujednoczone terminologicznie i treściowo. W k.p.k. sąd wymaga „listy zatrudnionych asystentów rodziny”, a przepis zawarty w art. 5 pkt 2 dodający nowy ust. 5 w art. 17 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „listy asystentów rodziny wraz z danymi kontaktowymi”.

Analiza obowiązujących przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wykazała, że praca asystenta rodziny może być wykonywana w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy albo umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Ponieważ w przepisie dodawanym w Kodeksie postępowania karnego wskazano jedynie obowiązek przekazania listy „zatrudnionych” asystentów rodziny Senat uznał, że może budzić wątpliwość czy żądana przez sąd lista ma obejmować wszystkich asystentów rodziny, czy tylko tych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. W celu uniknięcia rozbieżnych wykładni, proponuje się usunięcie tego wyrażenia z treści przepisu.

Wnosząc **poprawkę nr 2** Senat proponuje wprowadzenie do dodawanego ustawą przepisu art. 76a k.p.k. nowego rozwiązania, które w sytuacji gdy oskarżony lub jego rodzina ma już asystenta rodziny przydzielonego na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w § 2, wyznaczonego w innym postępowaniu, przewodniczący wyznaczy tego asystenta rodziny, chyba że dobro oskarżonego albo konieczność ochrony jego praw lub interesów przemawia za wyznaczeniem innego asystenta rodziny.

Celem wprowadzenia takiej zmiany przez Senat jest zapewnienie niepełnoletniemu oskarżonemu ale też sądowi, podczas odbywanego posiedzenia albo rozprawy, obecności

osoby, która jest poinformowana o życiu rodzinnym, szkolnym i zawodowym oskarżonego. Osoby, która zna warunki materialne, mieszkaniowe i zdrowotne oskarżonego. Która posiada informacje o ewentualnym nadużywaniu przez niego alkoholu lub środków odurzających czy wcześniejszych problemach z przestrzeganiem prawa. Takie rozwiązanie, zdaniem Senatu, niesie za sobą realne a nie pozorne zabezpieczenie praw niepełnoletniej osoby oskarżonej.

Poprawka nr 3 ma na celu doprecyzowanie przepisu przejściowego, zawartego w art. 6 ustawy. Przepis ten przesądza, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy należy stosować przepisy nowe – w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Formuła ta, prawidłowa w przypadku nowelizacji jednej ustawy nie sprawdza się w przypadku ustawy, która nowelizuje przepisy pięciu ustaw. Przepis nie precyzuje bowiem, których zmienianych ustaw dotyczy. W szczególności nie wyłącza przepisów wprowadzanych nowelizacją ustawy – Kodeks karny.

Wprowadzenie przepisów zmieniające Kodeks karny i Kodeks karny skarbowy wchodzi w życie wcześniej niż pozostałe przepisy ustawy nowelizującej, jednak po wejściu w życie całej ustawy 15 lutego 2024 r. może powstać wątpliwość, czy przepis art. 6 zacznie obowiązywać również nowelizację Kodeksu karnego, zaostrzając (jako *lex specialis* w stosunku do art. 4 Kodeksu karnego nakazującego stosowanie ustawy względniejszej) sankcję karną wobec sprawców niektórych czynów zabronionych.

Senat uznał, że przepis art. 6 w uchwalonym brzmieniu może wywoływać wątpliwości interpretacyjne wynikające z jego nadmiernej ogólnikowości, dlatego proponuje w tym miejscu wprowadzenie poprawki.